

LUNDS
UNIVERSITET

VT 2017

Historiska institutionen
Professor Yvonne Maria Werner
E-mail: Yvonne.Werner@hist.lu.se

HÄFTE TILL KURS I METOD OCH TEORI

Kursens mål och upplägg

Kursens syfte är:

- att förmedla kunskap om viktiga strömningar inom historieforskningen, metodanvändning och teoretiska perspektiv i historiografisk belysning
- att ge fördjupade insikter om de villkor under vilka historisk forskning skapas och om den metodologiska och teoretiska mångfald som präglar historisk forskning
- att utveckla förmågan till självständig problemdiskussion och kritisk bearbetning av källmaterial och vetenskaplig litteratur med sikte på att skriva en vetenskaplig uppsats
- att diskutera och kritiskt reflektera över historievetenskapens användning och historikernas samhälleliga och etiska ansvar

I kursen behandlas metodanvändning och teoretiska perspektiv i historiografisk belysning. Den belyser den mångfald av infallsvinklar och den metodologiska och teoretiska pluralism som råder inom historisk forskning. Kursen är nära relaterad till uppsatskursen och ger en teoretisk och metodologisk grund för examensarbetet.

Undervisningen består av *föreläsningar och seminarieövningar*. **Samtliga seminarier är obligatoriska.** Ni förväntas delta aktivt i seminarierna och läsa ett visst pensum till varje övning. Examinering sker genom **aktivt deltagande i seminarierna och genom författande av en essä** med utgångspunkt från kurslitteraturen. Essän bör omfatta runt 8 sidor (dock max 15) med 12 punkter, radavstånd 1,5; används enkelt radavstånd blir sidantalet mindre.

Kursen inleds med en introduktionsföreläsning som ger en översikt över historievetenskaplig metod och teori i ett historiskt perspektiv jämte en allmän presentation av kursens innehåll och upplägg. Vid detta tillfälle utdelas ett häfte med angivande av de texter ni ska ha läst till varje gång och med frågor till dessa texter. Dessa frågor tjänar som underlag för diskussionerna på de följande tio seminarierna. Ni kommer att delas in i smågrupper, och varje seminarium inleds med diskussion i dessa smågrupper. Varje grupp har ansvar för specifika frågekomplex och inleder diskussionen kring dessa. Men alla deltagare läser givetvis alla texter och tittar på alla frågor. Kursen avslutas med en sammanfattning de teoretiska och metodologiska perspektiv angreppssätt som behandlats under kursens gång jämte en diskussion om kursens lärdomar och insikter, problem och utmaningar.

Grundboken på kursen är *Fråga det förflutna* av Stellan Dahlgren och Andreas Florén. Några kapitel läses mera noggrant, andra fungerar som bakgrundmaterial. Merparten av de övriga texterna finns i *Kompendiet*, som kommer att delas ut i samband med introduktionsföreläsningen. Det kostar 370 kronor. Övriga texter är digitalt nerladdningsbara.

Litteraturlista

- Stellan Dahlgren & Anders Florén, *Fråga det förflutna. En introduktion till modern historieforskning*, Lund 1996 (323) – *Läses i urval*
- Harald Hjärne, ”Om politiska omdömen i historien. Föredrag i Historiska föreningen i Uppsala den 4 dec. 1886”, *Samlade skrifter*, 4, *Samfundsliv och tankevärld*, Stockholm 1940, s 100–116 (17)
- Birgitta Odén, ”Det moderna historisk-kritiska genombrottet i svensk historisk forskning”, *Scandia* 1975: 41 (23)
- Sven-Eric Liedman, ”Den historisk-kritiska skolan i idéhistorisk belysning”: *Scandia* 1975, s. 249-269 (20 s.)
- Rolf Torstendahl, ”Källkritik, metod och vetenskap”: *Historisk Tidskrift* 2005:2, s. 209-216 (15 s.)
- Arne Jarrick, ”Källkritiken måste uppdateras för att inte reduceras till kvarleva”: *Historisk Tidskrift* 2005:2, s. 219-231 (12 s.)
- Mats Börjesson, *Diskurser och konstruktioner. En sorts metodbok*. Lund 2003, s. 15-33 (18)
- Callum Brown, *Postmodernism for historians*, London 2005, s. 3-10, 117-119, 144-148, 180-181 (15 s)
- Kim Salomon, ”Den kulturella vändningens provokationer”: *Scandia* 2009:1. s. 61-80 (19)
- Alf W. Johansson, ”Biografen och den svenska historievetenskapen”: *Med livet som insats. Biografen som historisk genre*. Red. Henrik Rosengren, Johan Östling. Lund 2007, s. 19-30 (11)
- Olle Ferm, "Bengt Jönsson Oxenstierna. Riddare. lagman, riksföreståndare och boksamlare": *Bengt Jönsson Oxenstierna och hans värld*. Red Olle Ferm, Staffan Nyström. Stockholm 2004, s. 13-31, 201-209 (27)
- Birgitta Odén, *Leda vid livet. Fyra mikrohistoriska studier om självmordets historia*, 1998, s. 1-5 (5.s.)
- Karl Bergman, ”Borgaren och militärstaten. Den tidigmoderna stadens politiska kultur: *Historisk tidskrift* 2008:4, s. 621-644 (23 s.)
- Eva Österberg, ”Civilisationen, våldet och kvinnorna”: *Kvinnor och våld. En mångtydig kulturhistoria*, Lund 2005, s. 285-300 (15)
- Yvonne Hirdman, ”Vad är kvinnohistoria”: *Kvinnohistoria*, Stockholm 1993, s 7–23 (16)
- Maria Sjöberg, ”Hade jorden ett kön? Något om genuskonstruktion i det tidigmoderna Sverige”, *Historisk tidskrift* 1996, s 362–396 (35)
- Andreas Marklund, Gossen & husbonden. Ideal, individ och äktenskap i 1700-talets Sverige: *Bedrägliga begrepp. Kön och genus i humanistisk forskning*. Red. Gudrun Andersson. Uppsala 2000, s. 177-194 (17 s.)

Henric Bagerius, Christine Ekholst, ”En olydig sodomit. Om Magnus Eriksson och det heronormativa regentskapet”: *Scandia* 2007:2, s. 7-28 (21 s.)

E P Thompson, ”The Moral Economy of the English Crowd in the Eighteenth Century”: *Past and Present* 1971:50, s. 76-136 (*sammanfattar resultat från The Making of the English Working Class*, London 1963) Tillgänglig på:

http://www.jstor.org/ludwig.lub.lu.se/stable/650244?&seq=1#page_scan_tab_contents

Robert Darnton, ”The great cat massacre”: *History Today* 1984, vol 34, s. 7-15 (9 s.) Nerladdningsbar via EBSCOhost

<http://eds.a.ebscohost.com/ludwig.lub.lu.se/eds/detail/detail?sid=caa8e5b9-bb9b-4043-b179-8a38b0d7593e%40sessionmgr4003&vid=0&hid=4108&bdata=JnNpdGU9ZWRzLWxpdmUmc2NvcGU9c2l0ZQ%3d%3d>

Klas-Göran Karlsson, *Med folkmord i fokus. Förintelsens plats i den europeiska historiekulturen*. 2008:6, s. 10-15, 65-85 (25)

Cecilia Trenter, ”I mötet med minnet – historiekulturer i Skandinavien”: *Historisk tidskrift* 2002:2, s. 289-307 (18)

Jan Selling, ”Ideologisk kamp om levande historia”: *Historisk Tidskrift* 2010:2, s. 265-277 (13).

Kim Salomon, ”Symboler och ritualer i politisk samtidshistoria”: *Den mångfaldiga historien*, Roger Qvarsell & Bengt Sandin (red), Lund 2000 (15. s.)

Stefan Eklöf Amirell, ”Den världshistoriska vändningen. Möjligheter och problem i relation till svensk historisk forskning: *Historisk tidskrift* 2008:4, s. 647-668 (21)

Magnus Rodell, ”Om den rumsliga vändningen och ett fredsmonument”: *Scandia* 2008:2, s. 15-30 (15)

Silke Neunsinger, ”Cross-over! Om komparationer, tranferanalyser, histoire croisée och den metodologiska nationalismens problem”: *Historisk tidskrift* 2010:1, s. 3-23 (20)

Max Liljefors, Ulf Zander, ”Det neutrala landet Ingenstans. Bilder av andra världskriget och den svenska utopin”: *Scandia* 2003:2, 209-240 (31 s)

Annika Sandén & Joachim Östlund, ”Medkänslans makt och gränser. Nya linjer i känslornas historia”: *Historisk tidskrift* 2010:4, s. 593-614 (21 s.)

Fördjupningstexter:

Simon Larsson, ”Mandarinernas återkomst”: *Scandia* 2010:2, s 127–136 (9 s.)

Sara Edenheim, ”Den kulturella förevändningen. Om historieämnet, poststrukturalismen och konflikten som inte får finnas”, *Scandia* 2009:1, s. 91–109 (18 s.)

Kim Salomon, ”Vitalisering av historievetenskapen”, *Scandia* 2010:2, s 136–145 (9 s.)

Schema

Introduktionsföreläsning i sal B352

16/1 15.15-17

Seminarieövningar

Gruppsamtal i salar inom parentes

19/1 13.15-15 sal B129 (B338 & 353)

24/1 10.15-12 sal B352 (B338 & 353)

24/1 13.15-15 sal B352 (B338 & 353)

30/1 13.15-16 sal B429 (B338 & 353)

1/2 13.15-15 sal B240 (B338 & 353)

3/2 13.15-15 sal B240 (B338 & 353)

7/2 13.15-15 sal B352 (B338 & 353)

9/2 13.15-15 sal B429 (B338 & 353)

Avslutande seminarium

10/2 13.15-16 sal B339 - med paus (B338 & 353)

Hemtentan ska vara insänd (digitalt) senast den 17 februari kl. 16

Planering av undervisningstillfällena

Introduktion till studiet av teori och metod i historisk forskning

Läs: Dahlgren & Florén, kapitel 1 och 2.

Seminarium 1. Källkritik, frågeställningar, forskningsläge och paradigm

Dahlgren & Florén, s. 54-95, 184-192, 229-248.

Hjärne 1886

Jarrick 2005

Liedman 1975

Odén 1975

Torstendahl 2005

Seminarium 2. Från struktur- till mentalitets- och diskurshistoria

Dahlgren & Florén, s. 49-53, 97-119, 160-168, och 200-204, 249-290

Börjesson 2003

Brown 2004

Salomon 2009

Seminarium 3. Aktörsperspektiv och moderniseringsteorier

Dahlgren & Florén, s. 133-174

Bergman 2008

Johansson 2007

Ferm 2004

Oden 1998

Österberg 2005

Seminarium 4. Genusperspektiv

Dahlgren & Florén, s. 126-130

Hirdman, 1993

Sjöberg, 1996

Marklund, 2000

Bagerius & Ekholst 2007

Exkurs: Postmodernismen – läses extensivt

Edenheim 2009

Larsson 2010

Salomon 2010

Seminarium 5. Historiebruk och historiekultur

Karlsson 2008
Trenter 2002
Liljefors & Zander 2003
Selling 2010

Seminarium 6. Kultur, språk och tolkning

Dahlgren & Florén, s. 137-140, 166-174, 192ff, 204
Börjesson 2003
Darnton 1987
Thompson 1983
Salomon 2000

Seminarium 7. Historiesyn, identitet och ”vändningar”

Dahlgren & Florén, s. 91-96, 175-184, 192-199, 209-219.
Eklöf Amirell 2008
Rodell 2008
Neunsinger 2010
Sandén & Östlund 2010

Seminarium 8. Att formulera problem och söka förklaringar

Exempeltext: Mats Hallenberg, *Kungen, fogdarna och riket. Lokalförvaltning och statsbyggande under tidig Vasatid*, 2001 (Inledning och sammanfattning - finns i kompendiet)

Avslutande diskussion

Diskussion kring kursens lärdomar, problem och utmaningar samt frågor rörande hemtentan och dess utformning.